

کتابخناسی فهرست‌های نسخه‌های خطی انتشار یافته در ایران در سال ۱۳۸۳

فهرست‌های مربوط به
مجموعه‌های داخل کشور

اصفهان - کتابخانه علامه روضاتی
«فهرست کتابخانه علامه روضاتی به روایت شیخ آقابزرگ تهرانی» / ترجمه و تنظیم: محمدرضا زاده‌هوش، در مجموعه نسخه‌پژوهی. - قم: مؤسسه اطلاع‌رسانی مرجع. خانه پژوهش، ۱۳۸۳. صص ۱۵-۱۸۷.

فهرست حاضر برخی از دستنوشته‌های علامه روضاتی شامل آثار چاپ شده و نگارش‌های منتشر نشده‌ او، نسخه‌هایی که شیخ آقابزرگ دیده و نشانی داده و نسخه‌های خطی و عکسی موجود در کتابخانه وی را دربرمی‌گیرد که همه از ذریعه استخراج شده، و به صورت الفبایی با عنوان «کتابخانه علامه روضاتی به روایت شیخ آقابزرگ تهرانی» در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است. در پایان این فهرست سه پیوست آورده شده است:

۱. فوایدی از علامه روضاتی؛
۲. زندگی‌نامه علامه روضاتی؛
۳. کتابشناسی توصیفی علامه روضاتی.

تهران - کتابخانه ملی

فهرست نسخ با کتب عربی (قرآنها) خطی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران / تحقیق و تدوین رضاخانی‌پور، با نظارت حبیب‌الله عظیمی. - تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی، ۱۳۸۳. ج ۲۲ = ۳۹۸ + ۱۶ ص. شابک ۵-۱۲۱-۴۴۶-۹۶۴

کتاب حاضر جلد بیست و دوم از فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی جمهوری اسلامی، شامل مجموعه قرآن‌های این کتابخانه می‌باشد که در آن در حدود ۵۵۰ نسخه معرفی شده است. فهرست نویسی مطابق با روش مجلدات اخیر فهرست‌های نسخه‌های خطی

کتابخانه ملی صورت گرفته است. در این فهرست در بخش نسخه‌شناسی به لحاظ وجود تعداد قابل توجهی از قرآن‌های نفیس، توضیحات مفصل‌تری درباره ویژگی‌های نسخه‌شناسی آورده شده است. در بخش کتابشناسی قرآن‌های مترجم، به دلیل موضوعی بودن این مجلد و تکمیل موضوعات مستند، نکاتی پیرامون نوع، کیفیت ترجمه و نمونه‌هایی از عبارات ترجمه به اختصار ذکر شده است. در پایان دو نمایه موضوعی و نمایه کاتب و نمونه‌های عکسی از برخی از نسخه‌ها ارائه شده است.

زهران (قائن) - مدرسه جعفریه

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه جعفریه / نگارنده: سید جعفر حسینی اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۳. ۱۹۲ ص. شابک ۷-۳۹-۶۷۶۷-۹۶۴

این فهرست معرفی در حدود ۱۴۰ نسخه خطی کتابخانه حوزه علمیه زهران را که به رسم امانت در اداره اوقاف قائن نگهداری می‌شود دربرمی‌گیرد. زهران بخشی از بخش‌های تابع قائن است و بنای اولیه حوزه علمیه آن به دوران صفویه بازمی‌گردد. این بنا چندین بار بر اثر زلزله خراب شده و به همت عالمان دینی آن دیار دوباره تعمیر و بازسازی گردیده است. این حوزه آخرین بار در سال ۱۳۴۷ ش به همت آیت‌الله شیخ محمد صادق اوحدی تأسیس شد و در حال حاضر به دست نواده ایشان حجة الاسلام شیخ مجتبی اوحدی اداره می‌شود.

مجموعه نسخه‌های خطی این کتابخانه شامل حدود ۲۰۰ نسخه می‌باشد، ولی به دلیل اینکه برخی از آنها بر اثر حوادث دچار آسیب دیدگی شده و آغاز و انجام آنها ناقص گردیده است، در فهرست حاضر از فهرست‌نگاری آنها

خودداری شده است. فهرست حاضر شامل دو بخش است: بخش اول چنانکه از نام آن نیز پیداست فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه جعفریه است و بخش دوم فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مرحوم آیت‌الله سید معصوم قهستانی (۱۳۵۳-۱۳۷۶ ش) در قائن است. این فهرست معرفی ۴۹ نسخه خطی را که قهستانی در تألیف کتاب‌هایش از آنها بهره می‌برده است و نیز دستنوشته مؤلفات وی را دربرمی‌گیرد.

معرفی نسخه‌ها شامل دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی می‌باشد و در پایان نیز جهت سهولت دسترسی نمایه‌هایی تهیه شده است که به ترتیب عبارت‌اند از: ۱. فهرست الفبایی کتاب‌ها؛ ۲. فهرست موضوعی؛ ۳. فهرست مؤلفین؛ ۴. فهرست اعلام و اشخاص؛ ۵. فهرست جاها و امکنه. نمونه‌هایی از صفحات برخی از نسخه‌ها و اسناد در صفحات روبه‌روی فهرست آورده شده است.

سمنان - مدرسه صادقیه

«فهرست نسخه‌های خطی مدرسه صادقیه سمنان» / نگارنده: ابوالفضل حافظیان در آئینه پژوهش، ش ۵۳۰، ۱۳۸۳. صص ۱۱۸-۱۲۵.

در فهرست حاضر ۶۱ نسخه خطی مجموعه مدرسه صادقیه سمنان معرفی می‌شود. در بخش کتابشناسی، به نام اثر، مؤلف، موضوع، زبان، ابواب و فصول کتاب اشاره می‌گردد، و سپس اطلاعات نسخه‌شناسی، شامل آغاز نسخه، نوع خط، نام کاتب، تاریخ کتابت، تعداد سطرها، جلد و آرایش نسخه می‌آید.

شیراز - کتابخانه‌ها

فهرست نسخه‌های خطی شش کتابخانه در شیراز / نگارنده: محمد برکت. - شیراز: کتابخانه علامه طباطبایی وابسته به جهاد دانشگاهی شیراز در مجموعه نسخه‌پژوهشی، دفتر یکم، صص ۱۷-۶۲. کتاب حاضر فهرست مجموعه نسخه‌های خطی شش کتابخانه در شیراز است:

I. کتابخانه علامه طباطبایی وابسته به جهاد دانشگاهی شیراز: این کتابخانه دارای ۱۸۰۰ نسخه خطی است که بسیاری از آنها نفیس و منحصر به فرد هستند. بیش از ۱۱۰۰ نسخه از این مجموعه، از شماره ۱ تا ۱۰۴۰ و بعضی شماره‌های پراکنده دیگر به دانشگاه شیراز منتقل شده و مابقی در اختیار جهاد دانشگاهی است. در این بخش ۱۳۳ نسخه از این مجموعه معرفی شده است.

II. مدرسه حکیم: از مدرسه‌های دایر شیراز که در ورودی آن در بازار شاهچراغ، جنب حرم امامزاده حضرت سید احمد بن موسی الکاظم مشهور به شاهچراغ، قرار دارد. در یکی از حجره‌های مدرسه که به عنوان کتابخانه از آن استفاده می‌شود علاوه بر کتاب‌های چاپی و چاپ سنگی، شماری نسخه خطی نیز موجود می‌باشد. در این بخش حدود ۴۰ نسخه معرفی شده است.

III. مدرسه منصوریه: این مدرسه از مدارس فعال شیراز است. در این بخش ۳۳ نسخه خطی معرفی شده است.

IV. فهرست نسخه‌های خطی موزه پارس: در این بخش ۲۴ نسخه معرفی شده است

V. کتابخانه مرحوم حاجت الاسلام سید بردالدين دستغیب: در این بخش ۱۲ نسخه معرفی شده است.

VI. کتابخانه حاجت الاسلام شیخ عبدالکریم انصاری: در این بخش ۵ نسخه خطی معرفی شده است.

قم- فهرستگان نسخه‌های خطی ترجمه‌های فارسی قرآن کریم

فهرستگان نسخه‌های خطی ترجمه‌های فارسی قرآن کریم، ایران/ نگارنده: علی صدرایی خویی. - قم: سازمان اوقاف و امور خیریه، مرکز ترجمه قرآن به زبان‌های خارجی، ۱۳۸۳. ۷۲۴ ص.

شابک ۳-۴۱۱۰-۰۶-۹۶۴

این کتاب فهرست نسخه‌های خطی ترجمه‌های قرآن به زبان فارسی در ایران و خارج از ایران می‌باشد. برای گردآوری این فهرست در مجموع ۲۵۸ جلد از فهرست‌های کتابخانه‌های ایران و ۳۵۰ جلد

از فهرست‌های کتابخانه‌های سایر کشورها بازبینی شده و حدود ۲۰۰۰ برگه تهیه گردیده و اطلاعات آنها یکدست شده و حاصل کار به صورت ۸۹۵ عنوان، براساس ترتیب تاریخی از قرن چهارم تا چهاردهم هجری قمری مدون و ارائه گردیده است.

قم - کتابخانه آیت‌الله مرعشی

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله مرعشی نجفی (ره)/ زیر نظر: سید محمود مرعشی نجفی. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی، ۱۳۸۳. ج ۳۲=۱۱۷۴ ص.

شابک ۱-۳۰-۸۱۷۹-۹۶۴

جلد ۳۲ فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه بزرگ آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی در بردارنده ۴۰۰ شماره، از مجموعه نسخه‌های خطی این کتابخانه، از شماره ۱۲۶۰۱ الی ۱۳۰۰۰ می‌باشد. در این جلد به معرفی نسخه‌های خریداری شده از کتابخانه‌های ملا محمدجعفر آبادی، میرزا علی ثقة‌الاسلامی تبریزی، میرزا یحیی بیدآبادی، سید عبدالله برهان سبزواری، سید ریحان‌الله موسوی کشفی و سید مهدی لاجوردی پرداخته شده است.

قم - کتابخانه آیت‌الله بروجردی

«فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه خصوصی مرحوم آیت‌الله بروجردی در قم»/ نگارنده: سید عبدالعزیز طباطبایی یزدی، در مجموعه نسخه‌پژوهی، دفتر یکم، صص ۶۳-۷۷.

فهرست نامگو و مختصری از اسامی بیش از ۶۰۰ نسخه خطی موجود در کتابخانه شخصی آیت‌الله حاج آقا حسین طباطبایی بروجردی که در منزل شخصی ایشان در قم نگهداری می‌شود. لازم به ذکر است که نزدیک به ۱۰۰ جلد از کتاب‌های کتابخانه مهم و نفیس میرزا حسین نوری صاحب مستدرک الوسائل به واسطه یکی از نوادگانش به مرحوم آیت‌الله بروجردی فروخته شده و در این کتابخانه جای گرفته است.

قم - کتابخانه شخصی آیت‌الله طبعی حائری «فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه شخصی آیت‌الله طبعی حائری»/ نگارنده: ابوالفضل حافظیان بابلی، در مجموعه نسخه‌پژوهی، دفتر یکم، صص ۱۱۱-۱۳۷.

فهرست نامگو و مختصری از اسامی ۸۵۵ نسخه خطی کتابخانه امام رضا (ع) است. مؤسس این کتابخانه مرحوم آیت‌الله سید محمدرضا طبعی حائری (میرثونی) بود که آن را در منزل شخصی خود در کر بلا بنا نهاد و سپس کتاب‌ها را به فرزند ارشدش مرحوم آیت‌الله سید محمدعلی طبعی حائری در قم سپرد که اکنون در منزل شخصی وی در قم نگهداری می‌شود.

قم- مرکز احیاء التراث الاسلامی

فهرست نسخه‌های خطی مرکز احیاء میراث اسلامی/ نگارنده: سید احمد حسینی اشکوری. - قم: مرکز احیاء التراث الاسلامی، ۱۳۸۲. ۴۴۰=۵ ص.

شابک: ۰-۶-۹۵۳۹۵-۹۶۴

جلد پنجم از فهرست نسخه‌های خطی مرکز احیاء میراث اسلامی وابسته به دفتر حضرت آیت‌الله سیستانی از شماره ۱۶۰۱ الی ۲۰۰۰ این کتابخانه را در بردارد. در این فهرست نسخه‌ها در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده‌اند و در پایان جهت سهولت دسترسی فهرست الفبایی نام کتاب‌ها ارائه گردیده است.

قم- مرکز احیاء التراث الاسلامی

فهرست نسخه‌های خطی مرکز احیاء میراث اسلامی (مجموعه محدث ارموی)/ نگارنده: سید احمد حسینی اشکوری. - قم: مرکز احیاء میراث اسلامی، ۱۳۸۳. ج ۶=۴۷۹ ص.

شابک ۰-۲۳-۶۷۶۷-۹۶۴

جلد ششم از فهرست نسخه‌های خطی مرکز احیاء میراث اسلامی به معرفی مجموعه نسخه‌های خطی اهدایی مرحوم میرجلال‌الدین محدث ارموی (۱۳۲۳-۱۳۹۹ق) اختصاص دارد. این مجموعه اهدایی با عبارت مشخصه «مجموعه محدث ارموی» از شماره ۲۰۰۱ به بعد را در مجموعه

در پایان جهت دسترسی هرچه سریعتر فهرست‌هایی تهیه شده است: ۱. فهرست اسامی مؤلفان، ۲. فهرست اسامی کاتبان، ۳. فهرست اسامی واقفان و در انتها از برخی نسخه‌ها نمونه‌های عکسی آورده شده است.

مشهد - کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
فهرست کتب خطی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی؛ معانی و بیان / تألیف: براتعلی غلامی مقدم. - مشهد: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، ۱۳۸۳. ج ۲۵ = ۲۴۰ ص.

شابک ۹-۲۸-۶۲۲۹-۶۶۴

فهرست حاضر جلد ۲۵ از مجموع فهرست‌های نسخ خطی کتابخانه آستان قدس رضوی می‌باشد که شامل ۳۹۹ نسخه در موضوع معانی و بیان می‌باشد. روش تنظیم این جلد براساس الفبای عنوان می‌باشد. هر کتاب در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده است. در پایان جهت سهولت دسترسی فهرست‌هایی تهیه شده است. ۱. فهرست اسامی مؤلفان، ۲. فهرست اسامی کاتبان، ۳. فهرست اسامی واقفان. در انتها نمونه‌هایی عکسی از برخی نسخه‌ها آورده شده است.

یزد - بنیاد فرهنگی پژوهشی ریحانه الرسول
فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه میرزا محمد کاظمینی / نگارنده: سید جعفر حسینی اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۳. ج ۲.

شابک ج ۱: ۵-۲۶-۶۷۶۷-۹۶۴

ج ۲: ۳-۳۰-۶۷۶۷-۹۶۴

در این فهرست بخشی از مجموعه نسخه‌های خطی کتابخانه بنیاد فرهنگی - پژوهشی ریحانه الرسول معرفی شده است. این بنیاد در فروردین ۱۳۷۸ به همت آقای میرزا محمد کاظمینی در یزد تأسیس گردید. در این کتابخانه بخشی به نسخه‌های خطی و اسناد اختصاص دارد که به صورت موزه در مردادماه ۱۳۸۲ در جوار مرقد امامزاده جعفر (ع) افتتاح گردید و در حدود ۲۰۰۰ جلد نسخه خطی

کتاب حاضر فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه آیت‌الله جلیلی است که در حسینیه والدبانی کتابخانه (آیت‌الله العظمی حاج شیخ محمدهادی مجتهد کرمانشاهی ۱۲۵۰-۱۳۳۶ ش) در کرمانشاه واقع شده و از سال ۱۳۴۲ سال تأسیس آن تاکنون به صورت عمومی مورد استفاده قرار گرفته است. این کتابخانه علاوه بر کتب و نشریات چاپی ۷۰۱ عنوان کتاب خطی را در ۴۴۰ مجلد در خود جای داده است. روش تنظیم فهرست حاضر براساس الفبای عنوان کتاب‌ها می‌باشد که در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده‌اند. در پایان جهت سهولت دسترسی فهرست‌هایی تهیه شده است: ۱. فهرست نام اشخاص، ۲. فهرست نام کاتبان و واقفان، ۳. فهرست نام بلاد و اماکن، ۴. فهرست اسامی کتب و رسالات و در انتها نمونه‌هایی عکسی از برخی نسخ آورده شده است.

مشهد - کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
فهرست کتب خطی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی؛ تجوید و قرائت / تألیف: محمد وفادار مرادی. - مشهد: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، ۱۳۸۳. ج ۲۳ = ۳۰۰ ص.

شابک ۸-۲۳-۶۲۲۹-۶۶۴

مشهد - کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی
فهرست کتب خطی کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی؛ منطق / تألیف: براتعلی غلامی مقدم. - مشهد: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، ۱۳۸۳. ج ۲۴ = ۳۱۱ ص.

شابک ۶-۲۴-۶۴۲۹-۹۶۴

فهرست حاضر جلد ۲۴ از مجموع فهرست‌های نسخ خطی کتابخانه آستان قدس رضوی می‌باشد که شامل ۵۴۷ نسخه عربی و فارسی در موضوع منطق می‌باشد. روش تنظیم کتاب براساس الفبای عنوان می‌باشد. هر کتاب در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده است.

نسخه‌های خطی این کتابخانه در برمی‌گیرد. در این فهرست حدود ۵۰۰ جلد نسخه خطی از این مجموعه در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده و در پایان فهرست الفبایی نام کتاب هاجت سهولت دسترسی تهیه شده است.

قم - مؤسسه امام صادق (ع)

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مؤسسه امام صادق (ع) / نگارنده: سیداحمد حسینی اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۳. ص ۱۳۱. شابک ۱-۵۹-۶۷۶۷-۹۶۴

کتاب حاضر معرفی ۱۳۸ نسخه خطی کتابخانه مؤسسه امام صادق (ع) را در برمی‌گیرد. این مؤسسه در سال ۱۴۰۰/۱۳۵۸ ش تأسیس شده و وابسته به حوزه علمیه قم است.

در این فهرست نسخه‌ها در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده‌اند و در پایان برای سهولت دسترسی چند فهرست راهنما به قرار زیر ارائه شده است: ۱. فهرست الفبایی کتاب‌ها؛ ۲. فهرست موضوعی کتاب‌ها؛ ۳. فهرست مؤلفین کتاب‌ها؛ ۴. فهرست اعلام و اشخاص؛ ۵. فهرست جاها و امکانه.

کاشان - کتابخانه جعفری

«فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه جعفری کاشان» / نگارنده: محمود طیار مراغی. - در مجموعه نسخه‌پژوهی، دفتر یکم، صص ۷۹-۱۱۰. در این فهرست ۸۰ نسخه خطی کتابخانه جعفری کاشان که به همت مرحوم آیت‌الله حاج شیخ جعفر صبوری قمی (۱۲۹۰-۱۳۸۲ ش) در مسجد گذر باباولی بنا گردیده است معرفی می‌شود. این نسخه‌ها در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی به ترتیب الفبای عنوان معرفی شده‌اند.

کرمانشاه - کتابخانه آیت‌الله سیستانی
فهرست کتب خطی کتابخانه آیت‌الله جلیلی کرمانشاه / گردآورنده: محمد وفادار مرادی. - مشهد: سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی، ۱۳۸۳. ص ۳۹۸. شابک ۲-۲۶-۶۴۲۹-۹۶۴

شابک ۲-۲۶-۶۴۲۹-۹۶۴

و ۶۰۰۰ برگ سند خطی تاریخی، شامل فرمان‌های حکومتی، عهدنامه‌های تجاری، عقدنامه‌ها، نکاح‌نامه‌ها و غیره را که گنجینه‌ای عظیم است، گردآوری کرده است. تاکنون دو جلد از فهرست نسخه‌های خطی این مرکز منتشر شده و در هر جلد ۲۷۵ نسخه معرفی و چاپ شده است. روش فهرست‌نگاری در این فهرست براساس کتاب‌شناسی و نسخه‌شناسی هر اثر است. در پایان هر جلد پنج نمایه برای سهولت دسترسی تهیه شده است که به ترتیب عبارت‌اند از:

۱. فهرست الفبایی کتاب‌ها؛ ۲. فهرست موضوعی؛ ۳. فهرست مؤلفین؛ ۴. فهرست اعلام و اشخاص؛ ۵. فهرست جاها و امکنه.

یزد - کتابخانه صدوقی یزدی

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه صدوقی یزدی / نگارنده: سید احمد حسینی اشکوری. - قم: مجمع ذخائر اسلامی، ۱۳۸۳. ۱۸۱+۲۲ ص.

شابک ۳-۱۴-۸۵۸۹-۹۶۴

فهرست حاضر به معرفی مجموعه نسخه‌های خطی کتابخانه شیخ محمدعلی صدوقی یزدی می‌پردازد و در حدود ۲۰۰ نسخه خطی را در برمی‌گیرد. این معرفی در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی انجام شده است. در میان این مجموعه نسخه‌هایی تزئینی و گرانبها موجود می‌باشد که در پایان نمونه‌هایی رنگی از آنها ارائه شده است. در پایان فهرست جهت سهولت دسترسی چند فهرست راهنما تهیه شده است که به ترتیب عبارت‌اند از:

۱. فهرست الفبایی کتاب‌ها؛ ۲. فهرست موضوعی؛ ۳. فهرست مؤلفین؛ ۴. فهرست اعلام و اشخاص؛ ۵. فهرست جاها و امکنه.

فهرست‌های مربوط به
مجموعه‌های خارج کشور

آلمان

«گنجینه دست‌نویس‌های اسلامی در آلمان» / نگارنده: آنتون هایتن؛ ترجمه احمدرضا رحیمی‌ریسه، در مجموعه نسخه‌پژوهی، دفتر یکم، صص ۳۴۷-۳۹۰.

فهرست حاضر ترجمه فصل «آلمان» از کتاب بررسی جهانی دست‌نویس‌های اسلامی است که با تصحیحات و افزوده‌هایی مختصر در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌گیرد، در نوشته حاضر تعداد ۴۸ شهر؛ ۵۸ کتابخانه؛ ۵۰۰۰ دست‌نویس شناسایی شده و ۱۰۳ عنوان فهرست چاپ شده گردآوری شده است که از این میان تاکنون حدود ۳۰۰۰ دست‌نویس فهرست شده است.

آمریکا، نیویورک - دانشگاه ییل

فهرست نسخه‌های خطی عربی دانشگاه ییل - آمریکا / ترجمه سیدصادق حسینی اشکوری با همکاری سید محمدرضا حسینی اشکوری در مجموعه نسخه‌پژوهی، دفتر یکم، صص ۴۵۵-۵۸۳.

این فهرست ترجمه‌ای است از فهرست نسخه‌های خطی دانشگاه ییل که به‌کوشش لئون نموی (Leon Nemoy) تهیه شده و در آن ۱۶۸۲ نسخه خطی عربی معرفی گردیده است. نسخه‌های خطی این دانشگاه از جهت تنوع آثار خطی، فهرست پاره‌ای از آن‌ها و شمار عناوین و اشمال بر علوم گوناگون اسلامی حائز اهمیت است.

مجموعه نسخه‌های خطی فارسی و عربی دانشگاه ییل شامل سه بخش می‌باشد:

الف) مجموعه سلیسبری (Salisbury) (ش ۱-۱۰)؛ ب) مجموعه لاندبرگ (Landberg) (ش ۱-۷۷۴)؛ ج) مجموعه عربی متفرقه.

در تألیف فهرست ییل موارد زیر مورد توجه مؤلف آن بوده است: ۱. هویت نسخه؛

۲. عناوین؛ اغلب براساس فهرست بروکلیمان است؛ ۳. مؤلفان؛ این بخش نیز با فهرست بروکلیمان مطابقت دارد؛ ۴. تاریخ‌ها؛ اغلب براساس سال میلادی؛ ۵. شمار و اندازه اوراق.

لازم به ذکر است که این فهرست براساس طبقه‌بندی موضوعی مورد نظر فهرست‌نگار طبقه‌بندی شده است.

انگلستان، لندن - دیوان الکوفه

«نسخه‌های خطی فارسی «دیوان الکوفه» در لندن» / نگارنده: محمد برکت، در مجموعه نسخه‌پژوهی، دفتر یکم، صص ۳۹۳-۳۹۷.

«دیوان الکوفه» مکانی فرهنگی و هنری در شهر لندن است که یکی از پیش‌کسوتان معماری عراق آن را تأسیس کرده و محل برگزاری برنامه‌های فرهنگی و هنری عراقیان ساکن شهر لندن است. بیش از ۳۵۰ نسخه خطی در این مکان نگهداری می‌شود. در این فهرست ۲۷ نسخه خطی فارسی از مجموعه «دیوان الکوفه» معرفی شده است.

پاکستان، اسلام‌آباد - کتابخانه عارف نوشاهی
فهرست نسخه‌های خطی و عکسی (عربی و فارسی) کتابخانه عارف نوشاهی / نگارنده: عارف نوشاهی، در مجموعه نسخه‌پژوهی، دفتر یکم، صص ۳۹۹-۴۵۴.

کتابخانه عارف نوشاهی در اسلام‌آباد دارای حدود ده هزار جلد کتاب چاپی است که بیشتر آنها در زمینه ادبیات فارسی و مطالعات ایرانی و به زبان فارسی می‌باشد. همچنین در این کتابخانه ۹۳ نسخه خطی، شامل ۱۷ نسخه عربی و ۷۶ نسخه فارسی، و ۱۳۰ عنوان نسخه عکسی وجود دارد.

تاجیکستان - انستیتوی آثار خطی

فهرست نسخ خطی فارسی انستیتو شرق‌شناسی و آثار خطی تاجیکستان / به‌کوشش امریزدان علی‌مردان؛ حسین مطیعی‌امین، مهدی کریمی؛ [برای] دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، مرکز مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز وزارت امور خارجه. - تهران: وزارت امور خارجه، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۸۳. ج ۴=۱۸۲ ص.

شابک ۳-۲۵۰-۳۶۱-۹۶۴

فهرست حاضر جلد چهارم از فهرست نسخه‌های خطی انستیتو شرق‌شناسی و آثار خطی تاجیکستان می‌باشد که ۲۵۶ نسخه را در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی کرده است. روش تنظیم این جلد براساس الفبای عنوان تنظیم شده است و نسخه‌های مختلف یک عنوان ذیل آن معرفی شده است. در پایان فهرست الفبایی نویسندگان و نام کاتبان آورده شده است.

یمن، حضر موت - کتابخانه احقاف
فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه احقاف آستان حضر موت جمهوری یمن / زیر نظر عبدالله بن حسین بن محمد العیدروس؛ عبدالقادر بن صالح بن شهاب. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی، گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی؛ تهران، وزارت امور خارجه، مرکز اسناد و خدمات پژوهشی، ۱۳۸۳. ۴۷۲ ص.

شابک ۸-۲۹-۸۱۷۹-۹۶۴

فهرست حاضر فهرست مختصری است از نسخه‌های خطی کتابخانه احقاف آستان حضر موت جمهوری یمن که در بردارنده ۱۳۰۵ جلد می‌باشد و در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده است.

یمن، صعده - کتابخانه مزار یحیی بن حسین
فهرست مخطوطات مکتبه مزار الامام یحیی بن حسین الهادی الی الحق / عبدالله حمود درهم العزی. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) با همکاری مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۳. ۱۳۳ ص.

شابک X-۲۸-۸۱۷۹-۹۶۴

دانشگاه امام الهادی واقع در شهر صعده یمن سال تأسیس آن به قرن سوم هجری برمی‌گردد. این فهرست به معرفی ۱۲۵ نسخه خطی موجود در کتابخانه این دانشگاه می‌پردازد که به صورت موضوعی طبقه‌بندی شده است. موضوعات آن:
۱. قرآن و علوم قرآنی؛ ۲. اصول دین؛ ۳. حدیث؛ ۴. اصول فقه؛ ۵. فقه؛ ۶. فرائض؛ ۷. نحو؛ ۸. معانی و بیان؛ ۹. تصوف؛ ۱۰. مجموعه. نسخه‌ها در دو بخش کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده‌اند.

اکرم مسعودی

دانشگاه تهران، دانشکده ادبیات

فهرست حاضر فهرست مختصر دست‌نویس‌های فارسی، عربی و ترکی کتابخانه تامس فیشر دانشگاه تورنتو می‌باشد که در بردارنده ۱۲۰۸ نسخه خطی + ۳ جلد چاپ سنگی است. در پایان فرهنگ مختصر مصطلحات نسخه‌شناسی دوزبانه آورده شده که شرح بسیاری از اصطلاحات در اثر استاد نجیب مایل‌هروی آمده است.

گرجستان، تفلیس - انستیتو ککلیدزه
فهرست تفصیلی نسخ خطی فارسی انستیتو ککلیدزه تفلیس / تهیه و تنظیم سیف‌الله مدبر چهاربرجی؛ [برای] مرکز اسناد و خدمات پژوهشی وزارت امور خارجه. - تهران: وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات، ۱۳۸۳. ج ۱، ج ۴۶۶ ص.

شابک ۳-۲۴۷-۳۶۱-۹۶۴

کتاب حاضر جلد اول فهرست تفصیلی نسخ خطی فارسی انستیتو ککلیدزه می‌باشد در این جلد ۴۲۲ نسخه خطی در دو بخش مفصل کتابشناسی و نسخه‌شناسی معرفی شده است.

در انستیتو ککلیدزه نسخه‌های خطی به سه بخش؛ زبان‌های فارسی، عربی و ترکی تقسیم شده است. نسخه‌های خطی فارسی در سه کلکسیون با علائم اختصاری «PK» و «PAC» و «PL» نگهداری می‌شود. «PK» نسخه‌های خطی دوره قاجاری و «PAC» نسخه‌های دوره صفویه و پیش از آن و نسخه‌های محلی و «PL» نسخه‌های خطی منتقل شده از آسیای مرکزی را در بر می‌گیرد. مفهوم شناسه‌های پایانی هر نسخه از راست به چپ (نمونه ۱- PK ۱۳) «۱» نماد مجموعه «۱۳» نماد شماره نسخه و «PK» کلکسیون قاجاری است. این فهرست براساس ترتیب شماره ثبت مخزن تفلیس مرتب شده است و با شماره «۱» و کلکسیون «PK» آغاز و با کلکسیون «PAC» پایان یافته است.

ترکمنستان، عشق‌آباد - انستیتو نسخه‌های خطی
فهرست نسخه‌های خطی فارسی انستیتو نسخه‌های خطی ترکمنستان - عشق‌آباد/نگارنده: علی صدراپی خوبی. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی، عشق‌آباد، رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (ترکمنستان)، ۱۳۸۳. ۴۶۴ ص.

شابک ۴-۲۰-۸۱۷۹-۹۶۴

این کتاب شامل پیشگفتار، مقدمه، متن فهرست و سه ضمیمه می‌باشد. مؤلف در مقدمه اشاره مختصری به تاریخچه فهرست‌های نسخه‌های خطی دارد و بعد از آن به معرفی فهرست‌های منتشرشده کشور ترکمنستان می‌پردازد. در این جلد حدود ۳۶۵ جلد نسخه خطی فارسی معرفی شده است و روش تنظیم براساس الفبای عنوان نسخه می‌باشد. سپس سه ضمیمه به ترتیب: فهرست نسخه‌های فارسی کتابخانه ملی ترکمنستان، فهرست فی، تصاویر و منابع و مآخذ ارائه شده است.

چک - کتابخانه مؤسسه شرق‌شناسی
فهرست نسخه‌های خطی فارسی موجود در کتابخانه مؤسسه شرق‌شناسی جمهوری چک / نگارنده: مهدی مشکوة الدینی. - قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی (ره)، گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی، ۱۳۸۳. ۱۹۲ ص.

شابک ۱-۲۷-۸۱۷۹-۹۶۴

فهرست حاضر به معرفی مختصر ۴۳ نسخه خطی می‌پردازد. هنگام معرفی هر نسخه تصویر صفحه اول و آخر هر نسخه چاپ شده است که به شناسایی بیشتر و بهتر نسخه کمک می‌کند.

کانادا، تورنتو - کتابخانه تامس فیشر
فهرست مختصر دست‌نویس‌های فارسی، عربی و ترکی کتابخانه تامس فیشر، دانشگاه تورنتو / به کوشش محمدمهدی باقی؛ [برای] مرکز اسناد و خدمات پژوهشی. - تهران: وزارت امور خارجه، مرکز چاپ و انتشارات، ۱۳۸۲. ۲۲۰ ص.

شابک X-۱۶۸-۳۶۱-۹۶۴